

Virta-hankkeen tietojohdamisen verkosto 19.5.2022 klo 13-15

Elina Välikangas, kehityspäällikkö

Sanna Heinonen, viestintäasiantuntija

Seija Apila, asiantuntija

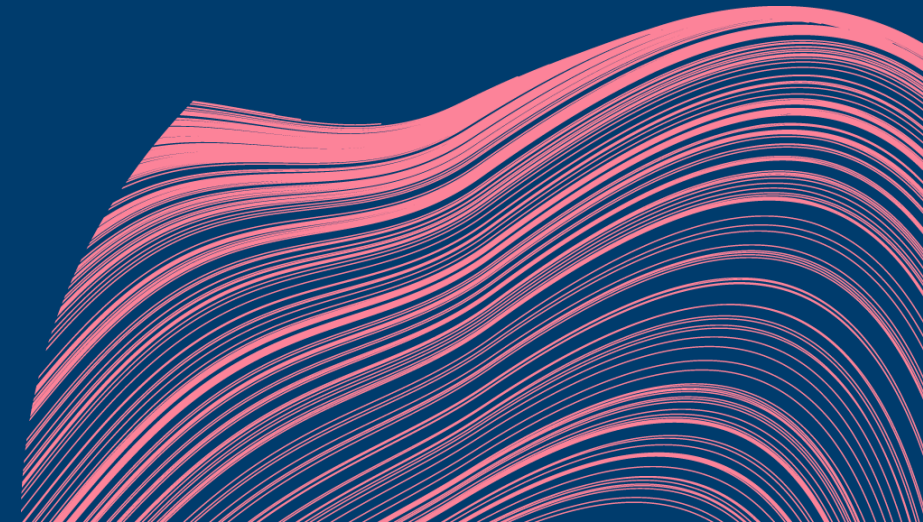
Ulla Hakola, asiantuntija

Erkki Jantunen, asiantuntija

Suvi Nuutinen, asiantuntija

Rita Oinas, asiantuntija

Anna Väinälä, asiantuntija

5. Verkostotapaaminen 19.5.2022

1. Edellisen verkostotapaamisen pääkohdat ja sen jälkeen esille nousseet kysymykset
2. STM/THL ajankohtaiset asiat 15 min
3. Toisiokäytön lain tilanne/toimeenpano selvityksen tulokset (Gesund Partners Oy, Ville Koiste & Tarja Urvas) 30 min
4. Vähimmäistietovalmistelun ja testauksen etenemisen tilannekuva 15 min
5. Virta-hankkeen riskien arviointi 15 min
6. Sosiaali- ja terveydenhuollon tarve-vähimmäistiedon tuottamisen toimeenpano keskitetysti 15 min
7. Verkostotapaamiset kevät 2022

Edellisen verkostotapaamisen pääkohdat ja esille nousseet kysymykset

1. Edellisen verkostotapaamisen pääkohdat ja sen jälkeen esille nousseet kysymykset
2. STM/THL ajankohtaiset asiat
3. Hyvinvointialueiden tilannekatsaukset
4. Tietojohtamisen organisointi hyvinvointialueilla, Länsi-Uusimaa ja Pirkanmaa
5. Testauksen tilannekuva
6. Verkostotapaamiset kevät 2022

Kysymykset:

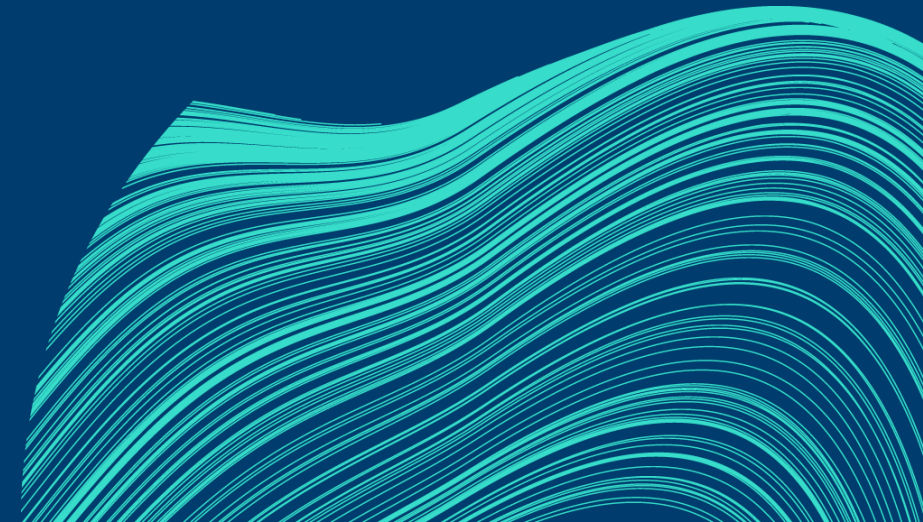
- Toivo-ohjelman väliarvioinnin kysely => voidaanko verkoston jäsenten yhteystiedot luovuttaa kyselyä varten
- Saatavuus/perusterveydenhuollon hoitoonpääsytieto
- AURA- ja ORP-luokitukset

 DigiFinland

Sote-uudistus

Toivo-ohjelma

STM/THL ajankohtaiset asiat

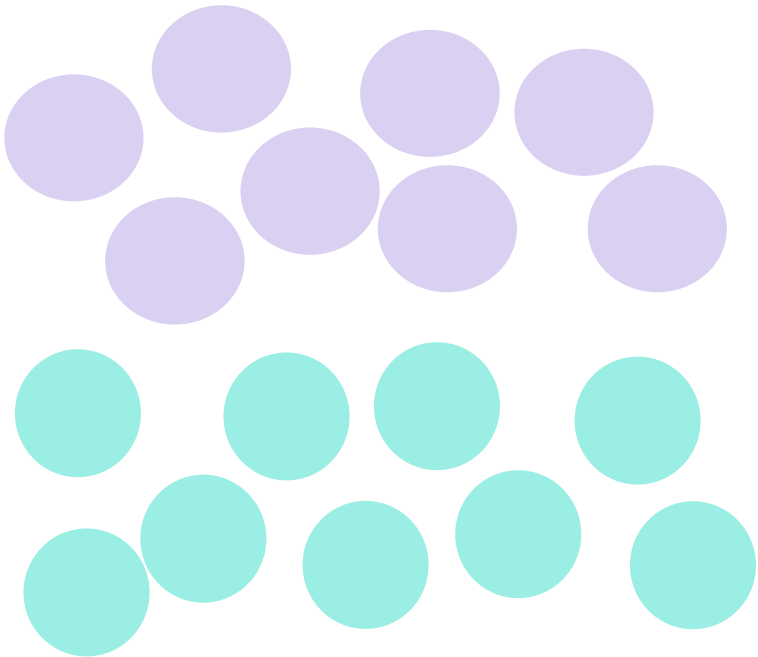

SOTE-palvelujärjestelmän johtamisessa ja ohjauksessa käytettävät tiedot

Historia

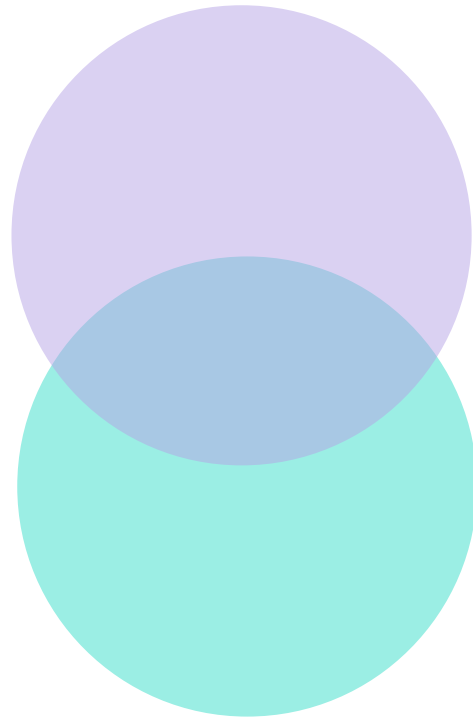
Kansalliset viranomaiset ovat tuottaneet mittareita ja tilastoja hyvin erilaisiin tarkoituksiin

Jokainen SOTE-järjestäjä on määritellyt johtamisen tietonsa itse. Vertailukelpoisuus on heikkoa.

Tilanne hyvinvointialueiden aloittaessa

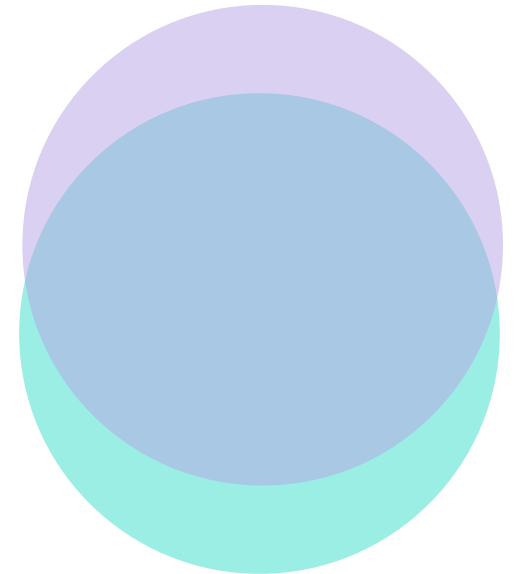
Kansallisten viranomaisten mittarit on koottu SOTE-ohjausta varten KUVA-mittareiksi

Uusien SOTE-järjestäjien johtamisen mittarit yhtenäistetään vähimmäistietosisällöllä

Tulevaisuus

KUVA-mittaristo ja vähimmäistietosisältö on yhteensovitettu mahdollisimman pitkälle

Vähimmäistietosisältö ja KUVA-mittarit on yhteensovitettu mahdollisimman pitkälle

Sote-uudistus

Tämän hetken käsitys vähimmäistietosisällössä käytettävästä luokittelusta

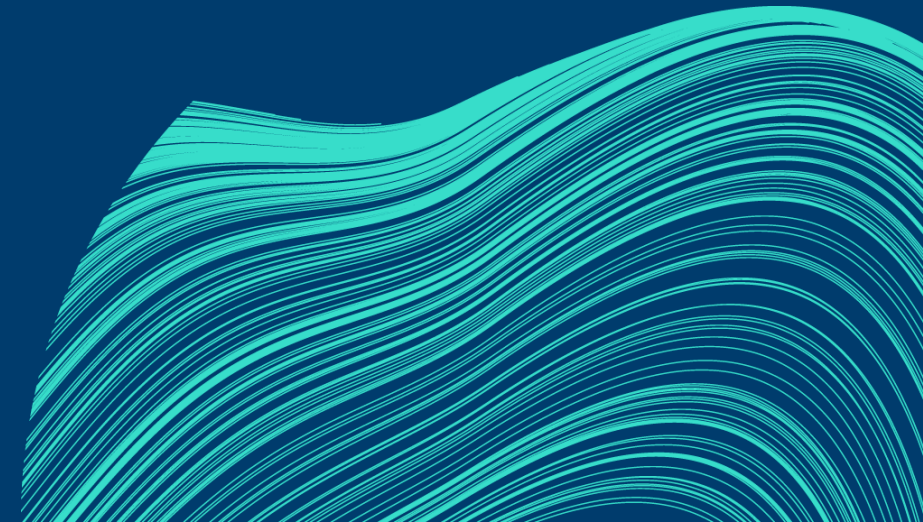
- Vähimmäistietosisältöasetuksessa käytettävä palveluluokitus on hyvinvointialueiden AURA-luokitus (2023)
 - Asetuksen mukainen vähimmäistietosisältö ja valtiokonttoriin toimitettavat taloustiedot perustuvat jatkossa samaan palveluluokitukseen.
 - Uusi Aura ja organisaatoriippumaton luokitus ovat lähes identtiset ja velvoittavissa kohdissa voidaan siirtyä yhteen luokitukseen. Organisaatoriippumatonta luokitusta voi käyttää edelleen, mutta se edellyttää velvoittavien tietojen määppäystä Auraan.
 - Asetuksen mukaisessa vähimmäistietosisällön tuottamisessa tukeudutaan Virta-hankkeessa kehitettyihin kohdistussääntöihin
 - Valtio ei aseta velvoitteita tuottaa tietoja useilla eri luokituksilla
- Alueiden tietojohdamisen kehittämisessä on jatkossakin tarpeita tarkemmalle luokittelulle
 - Organisaatoriippumatonta luokitusta voidaan jatkokehittää alueiden tarpeiden mukaan ja mahdollisesti myöhemmin tuoda osaksi velvoittavia sisältöjä
- Hallintamalli
 - STM valmistelee hallintamallin vähimmäistietosisällön jatkokehittämiseksi
 - Vähimmäistietosisällön seuraavia versioita sis. luokitukset tullaan hallinnoimaan myöhemmin määritettävän hallintamallin mukaisesti
 - Vähimmäistietosisällön kehittämisessä tärkeää huomioida kaikkien osapuolten näkemykset ja tarpeet (hyvinvointialueet, STM, THL, VM)

 DigiFinland

Sote-uudistus

Toivo-ohjelma

Toisiokäytön lain tilanne/toimeenpano

ESISELVITYS

Toisiolain vaikutukset tiedolla johtamiseen

Darja Urvas & Ville Koiste

Gesund Partners Oy

19.5.2022

Lyhyt esittely

Esiselvityksestä vastanneet asiantuntijat

Gesund Partners on ennakoivaan strategiatyöhön, palvelumuotoiluun ja innovaatiojohtamiseen erikoistunut konsulttiyritys.

Finnish Changemaker Map -kartoitus

Ashoka, joka on 1980 perustettu maailman laajin yhteiskunnallisten yrittäjien ja muutoksentekijöiden verkosto, tunnisti Gesund Partnersin yhdeksi suomalaisista muutoksentekijöistä maaliskuussa 2021: www.sitra.fi/en/news/who-are-the-finnish-changemakers-take-a-look-at-the-finnish-changemaker-map/

Darja Urvas, YTM

Darja on liikkeenjohdon konsultti, jolla on vahva sosiaalityön tausta (terveyskeskus, perhekuntoutus, vammaispalvelut, lastensuojelu). Ennen GP:lle siirtymistä Darja on työskennellyt asiantuntijana FCG:llä.

[\(LinkedIn\)](#)

Ville Koiste, KTM

Ville on Gesund Partnersin toinen perustajista (aiemmin mm. Sitra, Accenture). Hän on kokenut sosiaali- ja terveysalan innovaatiojohtamisen, ennakkoinnin ja yhteiskehittämisen osaaja. Villen vastuulla on tukea Gesund Partnersin kumppaneita erityisesti tulevaisuusorientoituneessa strategiatyössä.

[\(LinkedIn\)](#)

Projektin kuvaus

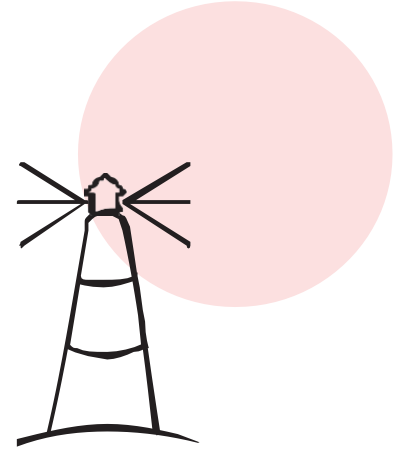
Esiselvitys toisiolain vaikutuksista tiedolla johtamiseen

TAUSTA

- Projektin toteutettiin syksyllä 2021 STM:n toimeksiannosta. Työ liittyi keuhkokuumeiden ehkäisyä koskevaan tutkimukseen, jonka ensimmäinen vaihe keskittyi tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan sekä opetuskäyttöön.
- Tämä esiselvitys täydensi tuota aiempaa esiselvitystä tiedolla johtamisen näkökulmasta. Aihe on keskeinen muun muassa etenevän sote-uudistuksen kannalta.
- Esiselvitys luovutettiin STM:lle helmikuussa 2022.

PROJEKTIN KUVAUS

- Tavoitteena oli kartoittaa toisiolain toimeenpanon etenemistä sekä kerätä erityisesti rekisterinpitäjien eli kuntien, kuntayhtymien, sairaanhoitopiirien ja perustettavien hyvinvointialueiden näkemyksiä toteutuneista sekä ennakoituista toisiolain vaikutuksista tiedolla johtamiseen.
- Vaikutusten kartoitus tehtiin osallistavan prosessin kautta: Taustamateriaaleja ja -tutkimusta täydennettiin asiantuntijahaastattelujen sekä avoimen verkkokyselyn muodossa.
- Havaintojen pohjalta laadittiin johtopäätökset toisiolain toimeenpanon tueksi.

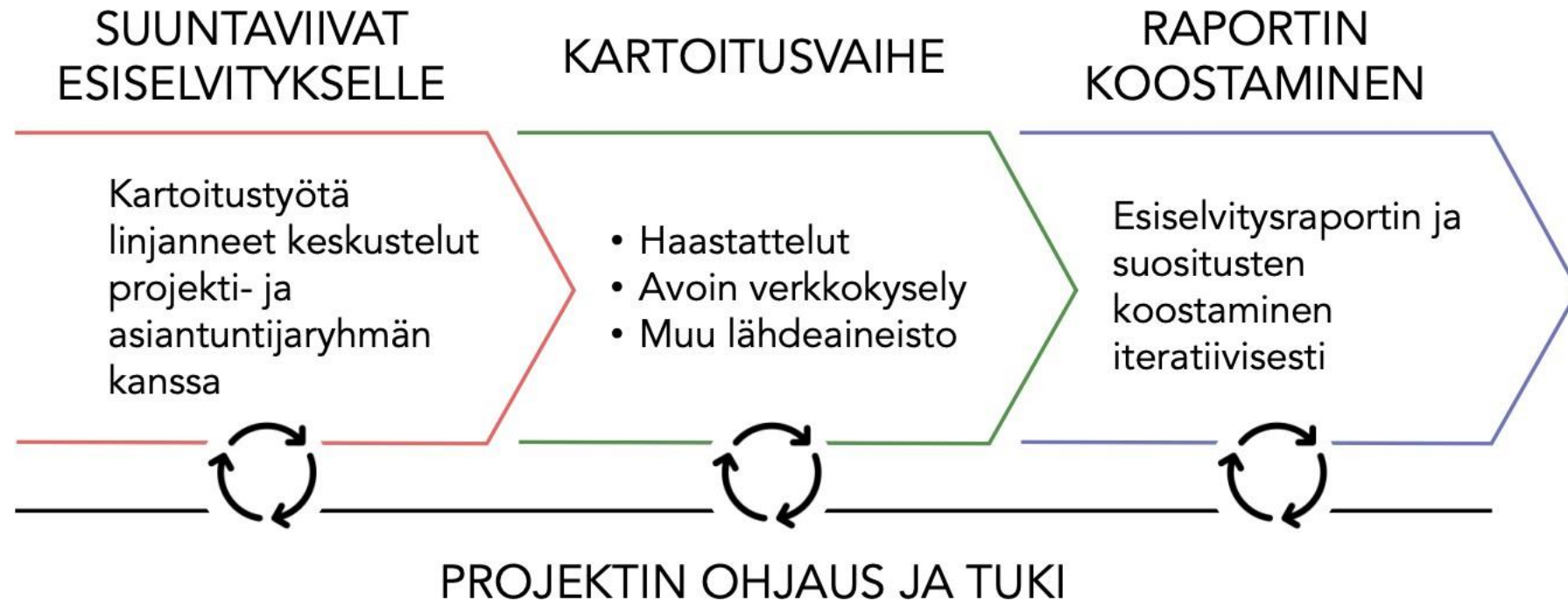

Työtä ohjasi STM:n projektiryhmä (Mikko Huovila, Jukka Lähesmaa, Juhana Valo) lisäksi asiantuntijaryhmä, johon kuuluivat:

- Elina Välikangas, DigiFinland
- Eija Peltonen, KYS
- Tuomas Hujala, Keusote
- Mari Siimar, VSSHP

Projektin kuvaus

Esiselvitysprosessin vaiheet

Poimintoja esiselvityksestä

Verkkokyselyn tuloksia sekä keskeisiä havaintoja ja johtopäätöksiä

Verkkokysely

Poimintoja verkkokyselyn tuloksista

Toisiolain toimeenpanon edistyminen:

Vastausten ka. 2,83

(Asteikko 1=Erittäin heikko ja 5=Erittäin hyvä)

Arvioi toisiolakiin liittyvän tuen ja tiedon määrää tiedolla johtamisen kannalta?

Tiedon laatu: vastausten ka. 2,52

Tiedon määrä: vastausten ka. 2,26

(Asteikko 1 = Erittäin matala - 5 = Erittäin korkea)

Toisiolain vaikutus yksilön tietosuojaan ja -turvaan tiedolla johtamisessa:

Vastausten ka. 3,43

(Asteikko 1 = Heikentänyt paljon, 3 = Neutraali, 5 = Parantanut paljon)

Toisiolain vaikutukset seuraaviin tiedolla johtamisen perustehtäviin:

- i. väestön hyvinvoinnin ja terveyden seuraaminen väestöryhmittäin
- ii. alueen sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeiden tunnistaminen
- iii. palveluiden saatavuuden seuranta,
- iv. vaikuttavuuden ja yhdenvertaisuuden varmistaminen,
- v. asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen tai
- vi. sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten ja tuottavuuden seuraaminen.

Vastausten ka. 2,7-3,0

(Asteikko 1 = Vaikeutunut paljon, 3 = Ei muutosta aiempaan, 5 = Helpottunut paljon)

Sote-uudistus

Toivo-ohjelma

Tiivistelmä

Esiselvityksen keskeiset havainnot

- Tähän mennessä toisilailailla ei koeta olleen suurta vaikutusta tiedolla johtamisen perustehtäviin.
- Vähäiset vaikutukset nähtiin vaihdellen sekä onnistumisena että odotusten täyttämättä jättämisenä.
- Toisiolaki on edistänyt tietoturvaan ja -suojaan liittyviä seikkoja, kuten muun muassa vaikutustenarvioinnin ja käyttäjähallinnan prosesseja.
- Asiakassegmentoinnin ja -profiloinnin kysymykset kaipaavat erityishuomiota tulevaisuudessa.
- Muut ilmaistut huolet liittyivät tyypillisimmin tiedolla johtamisen resurssien vähyyteen sekä toisiolakiin liittyvän lisätiedon ja -tuen tarpeeseen.

• *”Alueet tekee yhdessä, DigiFinland fasilitoi.”*

- *Lainaus haastatteluista*

- Tiedolla johtamisen strategisista päämääristä on vahva yhteisymmärrys.
- Teemat kuten ihmiskeskeisyys, tarvelähtöisyys, yhdenvertaisuus ja vaikuttavuus nousevat esiin asiantuntijoiden kommentteissa.
- Oheisten päämäärien saavuttamiseksi koettiin tarvittavan jatkuvaa kehittämistä sekä aktiivista innovaatiotoimintaa myös organisaation ulkopuolisten kumppaneiden kanssa.

• *” Toisilain sisällön ymmärrys ei konkretisoidu toiminnaksi ja lain tuomat mahdollisuudet eivät siten toteudu”*

- *Lainaus haastatteluista*

Tiivistelmä

Esiselvityksen keskeiset havainnot

Tiedolla johtaminen nähtiinkin lähes poikkeuksetta yksittäistä toimintoa suurempana ilmiönä – TKI+O – toiminnan haasteet heijastuvat tiedolla johtamiseen.

- Tiedolla johtamisesta puhuttiin jopa koko organisaation läpileikkaavana kulttuurina.
- Jotkut kokivat toisilain supistavan tiedolla johtamista edellä kuvattua kapeampaan rooliin. Osa asiantuntijoista ei esimerkiksi koe lain mahdollistavan esimerkiksi jatkuvaa ja ekosysteemeissä tapahtuvaa kehittämistä.
- Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan sekä opetuskäytön (TKI+O) tiimoilta koetut epäselvyydet toisilaissa ovat myös lisänneet tiedolla johtamisesta vastaavien asiantuntijoiden työmäärää.

”Tietojohtaminen jähmettyy keskiarvotietoa tarjoilevien tilastojen tutkailuksi.”

Lainaus haastatteluista

”Tiedolla johtaminen on enemmän kuin yksittäinen toiminto, kyseessä on koko organisaation läpileikkaava kulttuuri.”

Lainaus haastatteluista

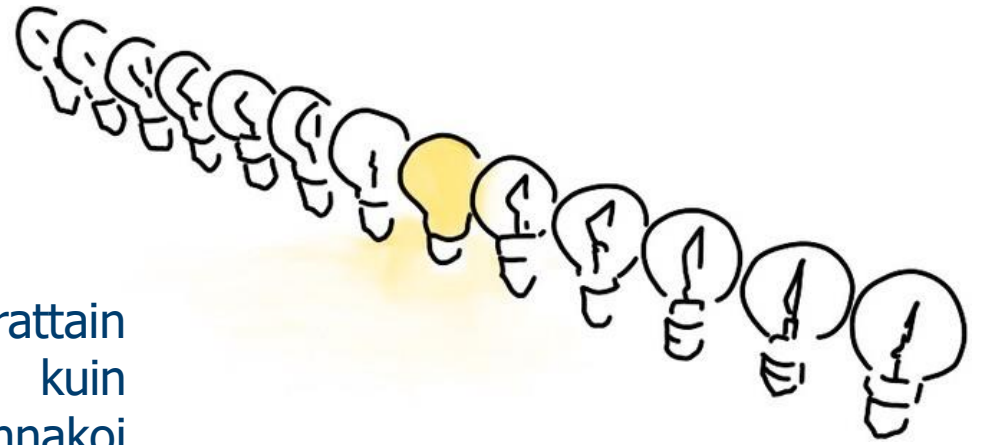
Kartoitettujen kommenttien pohjalta toisilain toimeenpanossa tulee vahvistaa ICT:n ja hallinnon näkökulmien välistä kytkentää.

- Tiedonhallinnan ison kuvan kirkastamisen merkitys korostuu esimerkiksi hyvinvointialueiden valmistelussa. Toisilain toimeenpanon ja hyvinvointialueiden valmistelun välillä tunnistettiin merkittävää synergia potentiaalia.
- Tuore toisiolaki ja laaja tiedonhallintaa koskettava muu lakikokonaisuus edellyttää kuitenkin syvällistä osaamista, jonka saatavuuteen tulee kiinnittää huomiota.
- Kommenttien perusteella yhteistyörakenteita tulee kehittää edelleen ja tiedon jakamisessa olisi pyrittävä käyttötapauslähtöisyyteen, joka tukisi toisilain tulkinnaissa.

Yhteenveto

Poimintoja johtopäätöksistä

- Isossa kuvassa sote-tiedonhallinnan kokonaisuus on verrattain lyhyessä ajassa ottanut isoja loikkia niin sääntelyn kuin teknologian osalta. Toimintaympäristön kiihtyvä muutos ennakoii tarvetta panostaa ennakoivan sääntelyn kehittämistyöhön.
- Toisioilla on ollut keskeinen rooli kestävien tiedolla johtamisen rakenteiden ja reunaehtojen luomisessa. Käyttötapauksien osalta asiakassegmentoinnin ja -profiloinnin kokonaisuus kaipaa erityishuomiota.
- Kehitys on vankistanut tiedolla johtamisen asemaa sote-organisaatioissa, mutta matka on vielä kesken - kuten myös toisioilain toimeenpano.
- Kansallisella ohjauksella onkin iso rooli toisioilain toimeenpanon seuraavien askelmerkkien asettamisessa sekä tiedonhallinnan isoon kuvaan liittyvän jaetun ymmärryksen varmistamisessa.

Kiitos!

Yhteystiedot

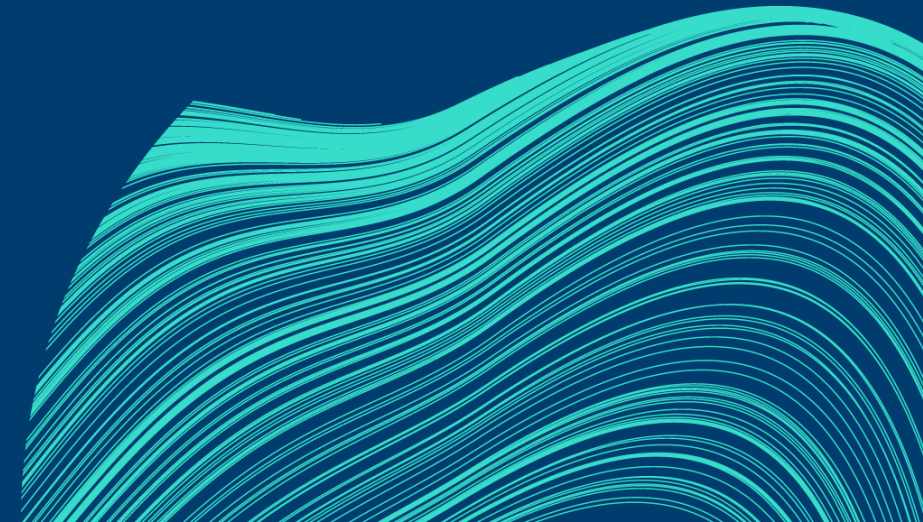
Ville Koiste
Chief Value Officer, perustaja
ville.koiste@gesund.partners
p. +358 400 974422
gesund.partners

 DigiFinland

Sote-uudistus

Toivo-ohjelma

Vähimmäistietovalmistelun ja testauksen etenemisen tilannekuva

Vähimmäistietovalmistelun eteneminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon vaikuttavuus

Väestön hyvinvointi ja terveys

Sosiaali- ja terveydenhuollon tarve

Sote- palvelujen saatavuus

Sote-palvelujen laatu

Sosiaali- ja terveydenhuollon
yhdenvertaisuus

Asiakkaiden palvelujen
yhteensovittaminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon
kustannukset

Sote-palvelujen tuottavuus

P
A
L
V
E
L
U

Q1/2022

- Väestön hyvinvointi ja terveys
- Tuottavuus ja vaikuttavuus

Q2/2022

- Laatu
- Tuottavuus ja vaikuttavuus

Q3/2022

- Asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen
- Tuottavuus ja vaikuttavuus

Q4/2022

- Yhdenvertaisuus
- Tuottavuus ja vaikuttavuus

Esitestaukset → Testaukset → Julkaisu

Yhdenvertaisen tiedon tuottaminen edellyttää vähintään

- Yhteinen järjestäjän tietomalli
- Palvelu, johon tieto kiinnitetään
- Käsittemallit
- Raportoinnin ja analytiikan käyttötapauskuvaus
- Tietosuoja- ja tietoturva vaatimusten mukainen arkkitehtuuri

2021

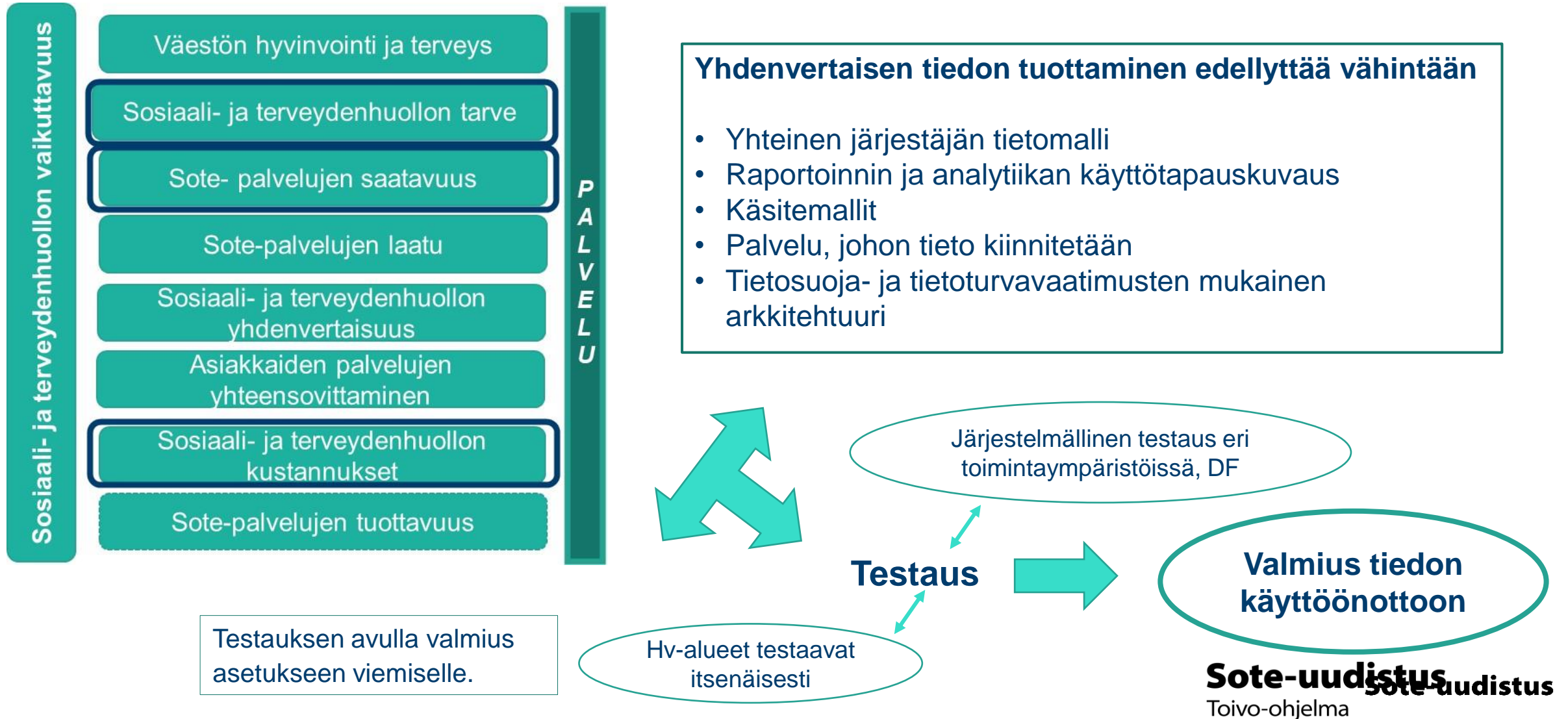
2022

2023

idistus

Toivo-ohjelma **Sote-uudistus**

Vähimmäistieto käyttöön testauksen kautta vrt. asetustalvmlstelu

Testaus- prosessi

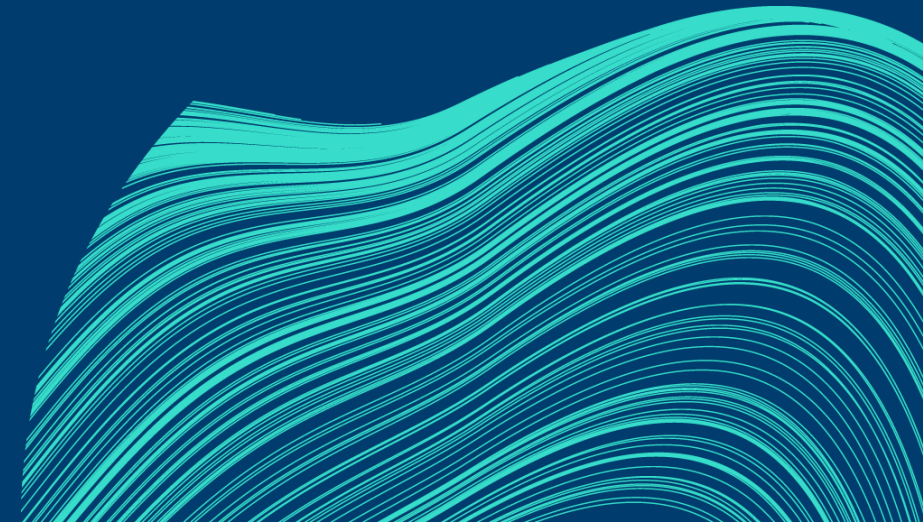

 DigiFinland

Sote-uudistus

Toivo-ohjelma

Virta-hankkeen riskien arviointi

Virta-hankkeen riskien arviointi 5/2022

Todennäköisyys	5					
	4					
	3			4		
	2				1	
	1			8	2,7	3,5,6
		1	2	3	4	5

Vaikutus

19.5.22 Virta-verkoston esitys:

Riski 1 korotus: todennäköisyys 3

Riski 8 korotus: todennäköisyys 2, vaikutus 4

Tähän laatikkoon verkostopvm ja riskien korotusehdotukset 1 ja 8

1 tod.näk. 3 vaik,sama

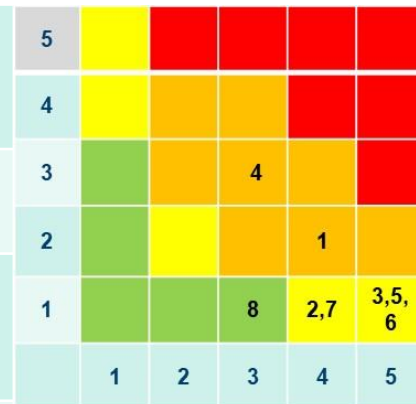
8 vaikutus 4 tod.näk 2

1. Hyvinvointialueiden resurssien puute rajoittaa osallistumista yhteiseen valmisteluun
2. DigiFinlandin resursointi on riittämätön Virta-hankkeen tavoitteisiin nähden
3. Virta –hankkeen ja kansallisten toimijoiden työ ei tue Toivo-ohjelman yhteistä tavoitetilaa
4. Virta- ja Valtava-hankkeiden sekä kansallisten taustaorganisaatioiden aikataulutuksen synkronointi ei onnistu
5. Kansallisilla toimijoilla ei ole mahdollisuutta tarjota tukea Virta -hanketyölle
6. Asetusvalmistelu ei huomioi vähimmäistietopohjan valmistelua ja ohjausmekanismeja
7. Testauksella ja käyttöönoton tuella ei kyetä varmistamaan vähimmäistietopohjan luotettavuutta ja hyödyntämistä
8. Hyvinvointialueiden organisointi ei toteudu siten, että työn tuotoksille on vastaanottava ja hyödyntävä taho

Riskit, riippuvuudet ja vastuut

NRO	RISKI	MITIGOINTI	VASTUU	MUUTOS	
1	Hyvinvointialueiden resurssien puute rajoittaa osallistumista yhteiseen valmisteluun	Verkoston jäsen vie tarpeita tiedoksi hyvinvointialueille, priorisointi Viestintä	Virta-verkoston jäsen/ Hyvinvointialue	↑	5
2	DigiFinlandin resursointi on riittämätön Virta-hankkeen tavoitteisiin nähden	Tavoitteet ja aikataulut suhteutetaan resurssiin	Virta-hankepäällikkö	↔	4
3	Virta –hankkeen ja kansallisten toimijoiden työ ei tue Toivo-ohjelman yhteistä tavoitetilaa	Ohjelmatoimistossa tiivis tavoitteiden ja toimenpiteiden yhteen tarkastelu ohjelmatasolla	Virta-hankepäällikkö/ Toivo-ohjelman projektipäällikkö	↔	3
4	Virta- ja Valtava-hankkeiden sekä kansallisten taustaorganisaatioiden aikataulutuksen synkronointi ei onnistu	Virta-hankkeen ja KUVA-työn tiivis yhteistyö, asetusvalmistelun hyödyntäminen ennen projektia	Virta-hankepäällikkö/ Valtava-hankepäällikkö/Toivo-ohjelmapäällikkö	↑	2
5	Kansallisilla toimijoilla ei ole mahdollisuutta tarjota tukea Virta -hanketyölle	Virta-hankkeen resurssien allokoinnin tuki KUVA-projektilta. Ennen proj. käynnistymistä vanhat sopimukset	Virta-hankepäällikkö/ Valtava-hankepäällikkö	↔	1
6	Asetusvalmistelu ei huomioi vähimmäistietopohjan valmistelua ja ohjausmekanismeja	Ohjausmekanismien merkityksen esille tuominen asetusvalmistelussa	Virta-hankepäällikkö/ Asetustyöryhmä	↔	
7	Testauksella ja käyttöönoton tuella ei kyetä varmistamaan vähimmäistietopohjan luotettavuutta ja hyödyntämistä	Resurssin kohdentaminen ja konkreettisen testaamisen ja käyttöönotontuen tarjoaminen hyvinvointialueille	Virta-hankepäällikkö	↔	
8	Hyvinvointialueiden organisointi ei toteudu siten, että työn tuotoksille on vastaanottava ja hyödyntävä taho	Vastaanottavien tahojen tunnistaminen, vastuutus ja yhteistyö kansallisen tiekarttatyön kanssa, analytiikan tuki	Virta-verkoston jäsen/ Hyvinvointialue	↔	

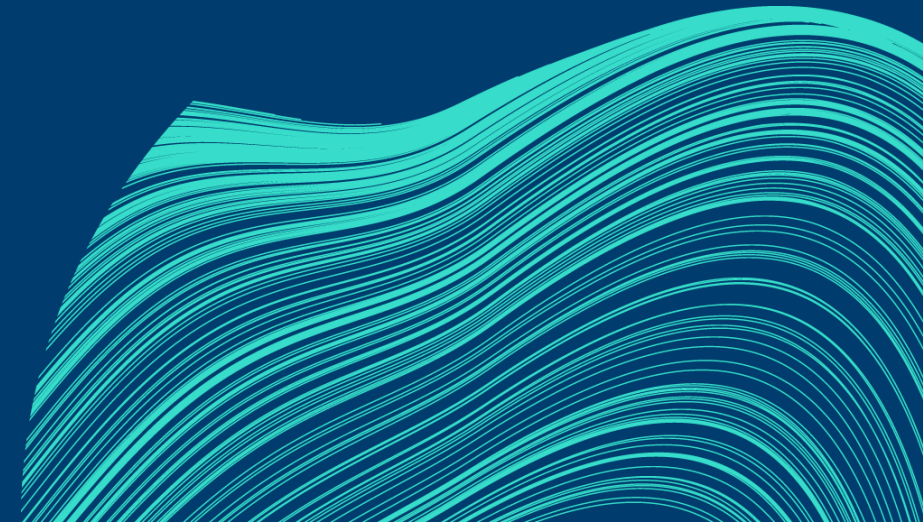
Riskit eivät uhkaa Virta-hankkeen etenemistä

 DigiFinland

Sote-uudistus

Toivo-ohjelma

Sosiaali- ja terveydenhuollon tarve-vähimmäistiedon tuottamisen toimeenpano keskitetysti

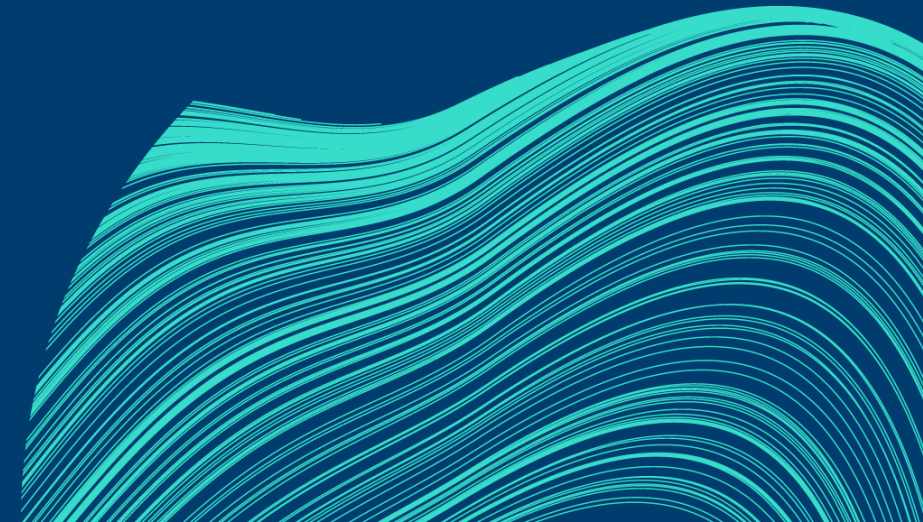

 DigiFinland

Sote-uudistus

Toivo-ohjelma

Verkostotapaamiset kevät 2022

Hyvinvointialueet ja yhteyshenkilöt 19.5.2022

HYKS

Helsinki	Anna ja Rita
Itä-Uusimaa	Anna ja Rita
Länsi-Uusimaa	Anna ja Rita
Keski-Uusimaa	Anna ja Rita
Vantaa-Kerava	Anna ja Rita
Päijät-Häme	Anna ja Rita
Kymenlaakso	Anna ja Rita
Etelä-Karjala	Anna ja Rita

TAYS

Pirkanmaa	Rita ja Ulla
Etelä-Pohjanmaa	Rita ja Ulla
Kanta-Häme	Rita ja Ulla

OYS

Pohjois-Pohjanmaa	Suvi ja Ulla
Lappi	Suvi ja Ulla
Kainuu	Suvi ja Ulla
Keski-Pohjanmaa	Suvi ja Ulla

TYKS

Pohjanmaa	Seija ja Suvi
Satakunta	Seija ja Suvi
Varsinais-Suomi	Seija ja Suvi

KYS

Pohjois-Savo	Ulla ja Suvi
Etelä-Savo	Ulla ja Suvi
Keski-Suomi	Ulla ja Suvi
Pohjois-Karjala	Ulla ja Suvi

Seija Apila,
seija.apila@digifinland.fi

Ulla Hakola,
ulla.hakola@digifinland.fi

Suvi Nuutinen,
suvi.nuutinen@digifinland.fi

Anna Väinälä,
anna.vainala@digifinland.fi

Rita Oinas,
rita.oinas@digifinland.fi

Verkostotapaamiset kevät 2022

- Virta-hankkeen tietojohdamisen verkostotapaamiset kevät 2022:
 - 20.1 klo 13-15
 - 17.2 klo 13-15
 - 17.3 klo 13-15
 - 21.4 klo 13-15 (14.4 kiirastorstai)
 - 19.5 klo 13-15
 - 16.6 klo 13-15
 - Syksyn kokoukset

DigiFinland

Tehdään se yhdessä.